

Міністерство праці США

Висновки про найгірші форми дитячої праці у 2023 році

Україна

У 2023 році Україна досягла мінімального прогресу в зусиллях щодо усунення найгірших форм дитячої праці. Попри триваючу агресію Росії та її вторгнення на територію України, українська держава продовжувала докладати зусиль щодо вирішення проблем дитячої праці та експлуатації. Уряд ухвалив Державну цільову соціальну програму протидії торгівлі людьми на період з 2023 до 2025 року, спрямовану на вдосконалення зусиль з протидії торгівлі людьми, у тому числі шляхом моніторингу ознак торгівлі людьми стосовно евакуйованих за кордон українських дітей із системи інституційного догляду. Офіс Генерального прокурора створив спеціалізований підрозділ у складі п'яти прокурорів, який займається виключно кримінальними провадженнями у справах про торгівлю людьми, в тому числі торгівлю дітьми. Однак, попри нові ініціативи щодо вирішення проблеми дитячої праці, Україна оцінюється як така, що досягла лише мінімального прогресу, оскільки не змогла виправити проблему з постановою № 303 від 2022 року, яка забороняє інспекторам праці проводити планові або цільові перевірки під час воєнного стану. Крім того, Держпраці може проводити раптові (неоголошені) перевірки лише за наявності трьох конкретних критеріїв: (1) неоформлені трудові відносини, (2) законність призупинення та розірвання трудових договорів, (3) дотримання трудових норм воєнного часу щодо графіків роботи, оплачуваних відпусток та інших договірних питань. Ці обмеження на перевірки можуть залишати непоміченими потенційні порушення законодавства про дитячу працю та інші порушення норм праці на робочих місцях. Крім того, українське законодавство не відповідає міжнародним стандартам щодо заборони комерційної сексуальної експлуатації, оскільки воно не встановлює кримінальної відповідальності для споживачів комерційного сексу за участю дітей. Також держава не має координаційних механізмів або політики для вирішення проблем усіх форм дитячої праці, в тому числі на небезпечних роботах у шахтах, у сільському господарстві та на вулицях. Держава не має можливості здійснювати правоохоронну діяльність, координувати роботу та реалізовувати свою політику та соціальні програми щодо вирішення проблем дитячої праці на окупованих Росією територіях.

Запропоновані нижче дії уряду могли б усунути виявлені Міністерством праці США прогалини у виконанні Україною своїх міжнародних зобов'язань щодо викорінення найгірших форм дитячої праці.

Галузь	Пропоновані дії
Нормативно-правова база	Підвищити мінімальний вік для роботи з 16 до 17 років, для узгодження з віком, до якого навчання є обов'язковим.
	Заборонити всім дітям віком до 16 років працювати на шкідливих роботах під час професійного навчання.

Галузь	Пропоновані дії
	Встановити кримінальну відповідальність та покарання за використання дітей для комерційного сексу, а також за використання, залучення або пропонування дітей для участі в порнографічних виставах.
Правозастосування	<p>Відновити планові та цільові перевірки умов праці.</p> <p>Уповноважити Державну службу з питань праці здійснювати примусове стягнення заборгованих штрафів, щоб забезпечити виплату усіх накладених штрафів.</p> <p>Притягати до відповідальності винних у використанні найгірших форм дитячої праці, у тому числі у використанні дітей-солдат. Забезпечити, щоб колишні діти-солдати не отримували покарання за злочини, які вони були змушені вчинити.</p>
Координування	Створити координаційний механізм з достатнім охопленням для вирішення проблем усіх форм дитячої праці, включаючи небезпечну роботу в шахтах, у сільському господарстві, на вулицях та іншої праці з неоформленими трудовими відносинами у тих галузях, де відомо про наявність дитячої праці.
Державна політика	Прийняти державну політику для вирішення проблем усіх форм дитячої праці, включаючи небезпечну роботу в шахтах, у сільському господарстві, на вулицях та іншої праці з неоформленими трудовими відносинами у тих галузях, де відомо про наявність дитячої праці.
Соціальні програми	<p>Збирати та публікувати дані про обсяг та характер дитячої праці, в тому числі про роботу, яку виконують діти у шахтах, у сільському господарстві та на вулицях, для визначення відповідної державної політики та програм.</p> <p>Запровадити програму реабілітації та реінтеграції дітей, залучених у збройних конфліктах.</p> <p>Продовжувати докладати зусиль та розширювати існуючі програми для забезпечення захисту від торгівлі людьми та трудової експлуатації всіх українських дітей, у тому числі дітей з інвалідністю, дітей ромів та інших меншин, а також безпритульних та дітей-сиріт, особливо тих, що живуть у державних закладах.</p> <p>Продовжувати докладати зусиль, щоб забезпечити всім українським дітям, у тому числі дітям з особливими потребами та тим, хто живе в зонах конфлікту, доступ до освіти, віртуальної чи очної, яка відповідає їх освітнім потребам.</p> <p>Розробити програми, які б забезпечили, щоб усі діти-роми реєструвалися при народженні та мали доступ до освіти.</p>

Галузь**Пропоновані дії**

Забезпечити наявність достатніх ресурсів і підготовленого персоналу Центрів соціальних послуг для сім'ї, молоді та дітей для надання у всіх державних закладах, які обслуговують нужденних дітей, допомоги дітям, що стали жертвами комерційної сексуальної експлуатації.

Створити програми, спрямовані на вирішення проблем усіх форм дитячої праці, включаючи небезпечну роботу в шахтах, у сільському господарстві, на вулицях та іншій праці з неоформленими трудовими відносинами .